

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

9 noiembrie 2023 *

„Trimitere preliminară – Directiva 2000/31/CE – Servicii ale societății informaționale –
Articolul 3 alineatul (1) – Principiul controlului în statul membru de origine – Articolul 3
alineatul (4) – Derogare de la principiul liberei circulații a serviciilor societății informaționale –
Noțiunea de «măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale» –
Articolul 3 alineatul (5) – Posibilitatea notificării *a posteriori* a măsurilor de restrângere a liberei
circulații a serviciilor societății informaționale în caz de urgență – Lipsa notificării –
Opozabilitatea acestor măsuri – Reglementare a unui stat membru care impune furnizorilor de
platforme de comunicații, indiferent dacă sunt sau nu stabiliți pe teritoriul său, o serie de obligații
referitoare la controlul și la notificarea conținuturilor presupus ilicite – Directiva 2010/13/UE –
Servicii media audiovizuale – Serviciu platformă de partajare video”

În cauza C-376/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de
Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă Austria), prin decizia din 24 mai 2022, primită
de Curte la 10 iunie 2022, în procedura

Google Ireland Limited,

Meta Platforms Ireland Limited,

Tik Tok Technology Limited

împotriva

Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria),

cu participarea:

Bundesministerin für Frauen, Familie, Integration und Medien im Bundeskanzleramt,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna A. Prechal, președintă de cameră, domnii F. Biltgen, N. Wahl (raportor),
J. Passer și doamna M. L. Arastey Sahún, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

* Limba de procedură: germana.

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Google Ireland Limited și Tik Tok Technology Limited, de L. Feiler, Rechtsanwalt;
- pentru Meta Platforms Ireland Limited, de S. Denk, Rechtsanwalt;
- pentru guvernul austriac, de A. Posch și G. Kunnert, în calitate de agenți;
- pentru Irlanda, de M. Browne, A. Joyce și M. Tierney, în calitate de agenți, asistați de D. Fennelly, BL;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de G. Braun, S. L. Kaléda și P.-J. Loewenthal, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 iunie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea, pe de o parte, a articolului 3 alineatele (4) și (5) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (JO 2000, L 178, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 29, p. 257) și, pe de altă parte, a articolului 28a alineatul (1) din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) (JO 2010, L 95, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/1808 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 noiembrie 2018 (JO 2018, L 303, p. 69) (denumită în continuare „Directiva 2010/13”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Google Ireland Limited, Meta Platforms Ireland Limited și Tik Tok Technology Limited, societăți cu sediul în Irlanda, pe de o parte, și Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria) (autoritatea austriacă de reglementare în materie de comunicații), pe de altă parte, în legătură cu deciziile acestuia din urmă prin care se declară că societățile menționate sunt supuse Bundesgesetz über Maßnahmen zum Schutz der Nutzer auf Kommunikationsplattformen (Kommunikationsplattformen-Gesetz) (Legea federală privind măsurile de protecție a utilizatorilor de platforme de comunicare) (BGBl. I, 151/2020, denumită în continuare „KoPl-G”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2000/31

3 Potrivit considerentelor (5), (6), (8), (22) și (24) ale Directivei 2000/31:

„(5) Dezvoltarea serviciilor societății informaționale în Comunitate este limitată de un număr de obstacole juridice în calea bunei funcționări a pieței interne, care fac mai puțin atractivă exercitarea libertății de stabilire și a liberei prestări a serviciilor. Aceste obstacole apar din divergențele dintre legislații și din incertitudinea juridică a regimurilor naționale aplicabile acestor servicii. În absența coordonării și adaptării legislațiilor din domeniile în cauză, obstacolele pot fi justificate prin raportare la jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene. Există incertitudini juridice cu privire la măsura în care statele membre pot controla serviciile provenind din alt stat membru.

(6) Având în vedere obiectivele comunitare, din articolele 43 și 49 din tratat și din legislația comunitară secundară, este necesar să se elimine aceste obstacole prin coordonarea anumitor legislații interne și printr-o clarificare la nivel comunitar a unor concepte juridice, în măsura necesară bunei funcționări a pieței interne. Tratând numai chestiuni specifice care creează probleme pieței interne, prezenta directivă este pe deplin compatibilă cu necesitatea de a respecta principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din tratat.

[...]

(8) Obiectivul prezentei directive este de a crea un cadru juridic pentru a asigura libera circulație a serviciilor societății informaționale între statele membre și nu de a armoniza domeniul dreptului penal ca atare.

[...]

(22) Controlul serviciilor societății informaționale se face la sursa activității pentru a asigura o protecție eficientă a obiectivelor de interes general. În acest sens, este necesar să se garanteze că autoritatea competentă asigură o astfel de protecție nu numai cetățenilor propriei țări, ci și tuturor cetățenilor Comunității. Pentru a îmbunătăți încrederea reciprocă între statele membre, este esențial ca această responsabilitate să fie precizată clar de către statul membru de origine a serviciilor. De asemenea, în scopul asigurării eficiente a liberei prestări a serviciilor și a certitudinii juridice pentru furnizorii și destinatarii serviciilor, astfel de servicii ale societății informaționale trebuie, în principiu, să se supună regimului juridic din statul membru în care este stabilit furnizorul de servicii.

[...]

(24) În cadrul prezentei directive și în pofida normei privind controlul la sursă al serviciilor societății informaționale, este legitim, în condițiile stabilite de prezenta directivă, ca statele membre să adopte măsuri de limitare a liberei circulații a serviciilor societății informaționale.”

4 Articolul 1 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Prezenta directivă își propune să contribuie la buna funcționare a pieței interne prin asigurarea liberei circulații a serviciilor societății informaționale între statele membre.”

5 Articolul 2 din directiva menționată prevede:

„În sensul prezentei directive, următorii termeni au înțelesurile de mai jos:

(a) «servicii ale societății informaționale»: servicii în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 98/34/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul standardelor, al reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 1998, L 204, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 207)], astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/48/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iulie 1998 (JO 1998, L 217, p. 18, Ediție specială, 13/vol. 23, p. 282];

[...]

(h) «domeniu coordonat»: cerințele specificate în cadrul legislativ din statele membre, aplicabile furnizorilor de servicii ale societății informaționale, indiferent dacă sunt de natură generală sau concepute special pentru aceștia.

[...]”

6 Articolul 3 din această directivă, intitulat „Piața internă”, are următorul cuprins:

„(1) Fiecare stat membru garantează că serviciile societății informaționale prestate de un furnizor de servicii stabilit pe teritoriul său respectă dispozițiile de drept intern aplicabile în statul membru în cauză și relevante pentru domeniul coordonat.

(2) Statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre invocând motive relevante pentru domeniul coordonat.

[...]

(4) Statele membre pot adopta măsuri derogatorii de la alineatul (2) în cazul unui anumit serviciu al societății informaționale, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) măsurile sunt:

(i) necesare, dintr-unul din motivele următoare:

- ordine publică, în special prevenirea, investigarea, depistarea și urmărirea infracțiunilor, în special protecția minorilor și lupta împotriva incitării la ură pe motiv de rasă, sex, religie sau naționalitate și împotriva atingerii aduse demnității umane;
- protecția sănătății publice;
- securitatea publică, inclusiv protecția securității și apărării naționale;
- protecția consumatorilor, inclusiv a investitorilor;

- (ii) luate împotriva unui serviciu al societății informaționale care aduce atingere obiectivelor menționate la punctul (i) sau care prezintă risc serios și grav de prejudiciere a acestor obiective;
 - (iii) proporționale cu aceste obiective;
- (b) înainte de a lua măsurile respective și fără a aduce atingere procedurilor judiciare, inclusiv procedurilor preliminare și acțiunilor desfășurate în cadrul anchetei penale, statul membru:
- a cerut statului membru menționat la alineatul (1) să ia măsuri și acesta nu le-a luat sau cele pe care le-a luat nu au fost suficiente;
 - a notificat Comisiei și statului membru menționat la alineatul (1) intenția de a lua astfel de măsuri.
- (5) Statele membre pot deroga, în cazuri de urgență, de la condițiile prevăzute la alineatul (4) litera (b). În acest caz, măsurile sunt notificate Comisiei și statului membru menționat la alineatul (1) în cel mai scurt timp posibil, indicând motivul pentru care statul membru consideră că există o urgență.
- (6) Fără a aduce atingere posibilității statului membru de a adopta și de a aplica măsurile în cauză, Comisia examinează compatibilitatea măsurilor notificate cu dreptul comunitar, în cel mai scurt timp posibil; în cazul în care se ajunge la concluzia că măsura este incompatibilă cu dreptul comunitar, Comisia solicită statului membru în cauză să se abțină de la luarea măsurilor preconizate sau să înceteze de urgență aplicarea măsurilor în cauză.”

Directiva 2010/13/CEE

7 Articolul 1 din Directiva 2010/13/CE prevede:

„(1) În sensul prezentei directive:

[...]

(aa) «serviciu de platformă de partajare a materialelor video» înseamnă un serviciu astfel cum este definit la articolele 56 și 57 [TFUE], scopul principal al serviciului respectiv sau al unei secțiuni dissociabile a acestuia sau o funcționalitate esențială a acestuia fiind furnizarea către publicul larg de programe, de materiale video generate de utilizatori sau de ambele, în scop informativ, de divertisment sau educativ, pentru care furnizorul platformei de partajare a materialelor video nu are responsabilitate editorială, prin rețele de comunicații electronice în înțelesul articolului 2 litera (a) din Directiva 2002/21/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) (JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195)], și a căror organizare este stabilită de către furnizorul platformei de partajare a materialelor video, inclusiv prin mijloace automate sau algoritmi, în special prin afișare, marcare și secvenționare;

[...]”

8 Articolul 28a alineatele (1) și (5) din această directivă prevede:

„(1) În sensul prezentei directive, un furnizor de platformă de partajare a materialelor video stabilit pe teritoriul unui stat membru în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva [2000/31] se află în jurisdicția statului membru respectiv.

[...]

(5) În sensul prezentei directive, articolul 3 și articolele 12-15 din Directiva [2000/31] se aplică furnizorilor de platforme de partajare a materialelor video considerați ca fiind stabiliți într-un stat membru în conformitate cu alineatul (2) de la prezentul articol.”

Directiva (UE) 2015/1535

9 Articolul 1 alineatul (1) literele (e)-(g) din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO 2015, L 241, p. 1) enunță următoarele definiții:

„(e) «normă cu privire la servicii» înseamnă o cerință de natură generală referitoare la inițierea și desfășurarea activităților de prestări de servicii în înțelesul literei (b), în special dispoziții referitoare la prestatorul de servicii, la servicii și la beneficiarul serviciilor, cu excepția normelor care nu se referă în mod specific la serviciile definite la litera respectivă.

[...]

(f) «reglementare tehnică» înseamnă o specificație tehnică sau o altă cerință sau normă cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a cărei respectare este obligatorie, *de iure* sau *de facto*, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui operator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor prevăzute la articolul 7, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii.

[...]

(g) «proiect de reglementare tehnică» înseamnă textul unei specificații tehnice sau al unei alte cerințe sau norme cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative, formulat în scopul adoptării sale ca reglementare tehnică, textul fiind într-un stadiu de elaborare în care pot fi făcute încă modificări substanțiale.”

10 Articolul 5 alineatul (1) primul paragraf din această directivă prevede:

„Sub rezerva articolului 7, statele membre comunică de îndată Comisiei orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care doar se transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară adoptarea unei astfel de reglementări, în cazul în care aceste motive nu au fost clarificate suficient în proiectul de reglementare tehnică.”

Dreptul austriac

11 Articolul 1 din KoPl-G prevede:

„(1) Scopul prezentei legi este promovarea unui mod de gestionare responsabilă și transparentă a notificărilor efectuate de utilizatori cu privire la tipurile de conținut ale platformelor de comunicare definite mai jos și tratarea promptă a acestor notificări.

(2) Furnizorii de servicii naționali și străini care furnizează platforme de comunicare (articolul 2 punctul 4) în scopul obținerii unui câștig economic intră în domeniul de aplicare al prezentei legi, cu excepția cazului în care:

1. numărul utilizatorilor înregistrați care dispun de un drept de acces la platforma de comunicare din Austria a fost mai mic de 100 000 de persoane în medie în anul calendaristic precedent și
2. cifra de afaceri realizată în Austria în anul calendaristic precedent ca urmare a exploataării platformei de comunicare a fost mai mică de 500 000 de euro.

[...]

(4) Furnizorii de servicii de platformă de partajare a materialelor video (articolul 2 punctul 12) sunt scutiți de obligațiile prevăzute de prezenta lege în ceea ce privește programele (articolul 2 punctul 9) și materialele video generate de utilizatori (articolul 2 punctul 7) furnizate pe aceste platforme.

(5) La solicitarea unui furnizor de servicii, autoritatea de reglementare trebuie să stabilească dacă furnizorul de servicii intră în domeniul de aplicare al prezentei legi.

[...]”

12 Articolul 2 din KoPl-G prevede:

„În sensul prezentei legi, următorii termeni au înțelesurile de mai jos:

[...]

2. «serviciu al societății informaționale»: un serviciu prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a destinatarului serviciilor [...], inclusiv comerțul online cu produse și servicii, furnizarea de informații online, publicitatea online, motoarele de căutare electronice și posibilitățile de recuperare a datelor, precum și serviciile care permit transmiterea informațiilor într-o rețea electronică, accesul la o astfel de rețea sau înregistrarea informațiilor referitoare la un utilizator [...];
3. «furnizor de servicii»: persoana fizică sau juridică ce furnizează o platformă de comunicare;
4. «platformă de comunicare»: un serviciu al societății informaționale în cazul căruia schimbul de notificări sau de reprezentări care prezintă un conținut cu caracter intelectual, sub formă orală, scrisă, sonoră sau figurativă, între utilizatori și un cerc larg de alți utilizatori, prin difuzare masivă, constituie scopul principal sau o funcție esențială;

[...]

6. «utilizator»: orice persoană care utilizează o platformă de comunicare, indiferent dacă este sau nu înscrisă pe platforma respectivă;
7. «material video generat de utilizator»: o serie de imagini în mișcare cu sau fără sunet care constituie un element distinct, indiferent de lungimea acestuia, care este creat de un utilizator și este încărcat pe o platformă de partajare a materialelor video de către utilizatorul respectiv sau de către orice alt utilizator;

[...]

9. «program»: un singur element autonom al unui serviciu mass-media audiovizual constituit, indiferent de lungime, dintr-un ansamblu de imagini în mișcare cu sau fără sunet, în cadrul unei grile sau al unui catalog realizat de un furnizor de servicii mass-media; această noțiune include în special filmele de lung metraj, videoclipurile, manifestările sportive, comediiile situaționale, documentele, programele de informare, programele artistice și culturale, programele pentru copii și ficțiunile originale;

[...]

12. «platformă de partajare a materialelor video»: un serviciu, astfel cum este definit la articolele 56 și 57 [TFUE], scopul principal al serviciului respectiv sau al unei secțiuni dissociabile a acestuia sau o funcționalitate esențială a acestuia fiind furnizarea către publicul larg de programe (punctul 9), de materiale video generate de utilizatori (punctul 7) sau de ambele, în scop informativ, de divertisment sau educativ, pentru care furnizorul platformei de partajare a materialelor video nu are responsabilitate editorială, prin rețele de comunicații electronice în înțelesul articolului 2 punctul 1 din [Directiva (UE) 2018/1825 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (JO 2018, L 321, p. 36)], și a căror organizare este stabilită de către furnizorul platformei, inclusiv prin mijloace automate sau algoritmi, în special prin afișare, marcare și secvenționare.”

- 13 Articolul 3 din KoPl-G are următorul cuprins:

„(1) Furnizorii de servicii instituie o procedură eficientă și transparentă pentru gestionarea și tratarea notificărilor privind conținuturile presupus ilicite prezente pe platforma de comunicare.

[...]

(4) În plus, furnizorii de servicii se asigură că există o procedură eficientă și transparentă de revizuire a deciziilor lor referitoare la blocarea sau la eliminarea unui conținut care a făcut obiectul unei notificări [alineatul (3) punctul 1]. [...]

[...]”

- 14 Potrivit articolului 4 alineatul (1) din KoPl-G:

„Furnizorii de servicii sunt obligați să întocmească un raport anual sau, pentru platformele de comunicare cu peste un milion de utilizatori înregistrați, semestrial în ceea ce privește asumarea

notificărilor privind conținuturile presupus ilicite. Aceștia transmit raportul autorității de reglementare în termen de cel mult o lună de la expirarea perioadei acoperite de aceasta și îl publică simultan pe propriul site, unde rămâne ușor accesibil în permanență.”

15 Articolul 5 din KoPl-G prevede:

„(1) Furnizorii de servicii desemnează o persoană care îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 9 alineatul (4) din Verwaltungsstrafgesetz 1991 – (VStG) [(Legea austriacă din 1991 privind sancțiunile administrative, BGBl., 52/1991)]. Această persoană:

1. asigură respectarea dispozițiilor prezentei legi;
2. dispune de competența de a adresa ordine, astfel încât să poată asigura respectarea dispozițiilor prezentei legi;
3. dispune de cunoștințele necesare în limba germană pentru a putea coopera cu autoritățile administrative și judiciare;
4. dispune de resursele necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale.

[...]

(4) Furnizorul de servicii desemnează o persoană fizică sau juridică în calitate de mandatar responsabil cu notificările administrative și judiciare. Se aplică alineatul (1) punctul 3, alineatul (2) prima teză și alineatul (3).

(5) Autoritatea de reglementare este informată fără întârziere cu privire la identitatea mandatarului responsabil și a mandatarului responsabil cu notificările.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 16 Reclamantele din litigiul principal, Google Ireland, Meta Platforms Ireland și Tik Tok Technology, sunt societăți cu sediul în Irlanda care furnizează, printre altele în Austria, servicii de platformă de comunicare.
- 17 În urma intrării în vigoare, în anul 2021, a KoPl-G, acestea au solicitat KommAustria să declare, în temeiul articolului 1 alineatul (5) din legea menționată, că nu intrau în domeniul de aplicare al acesteia din urmă.
- 18 Prin trei decizii din 26 martie, din 31 martie și din 22 aprilie 2021, această autoritate a declarat totuși că reclamantele din litigiul principal intră în domeniul de aplicare al KoPl-G, întrucât furnizau fiecare un serviciu de „platformă de comunicare” în sensul articolului 2 punctul 4 din această lege.
- 19 Reclamantele din litigiile principale au introdus acțiuni împotriva acestor decizii la Bundesverwaltungsgericht (Tribunalul Administrativ Federal, Austria), care a respins acțiunile respective ca neîntemeiate.

- 20 În susținerea recursurilor formulate de reclamantele din litigiul principal împotriva acestor decizii de respingere în fața Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă, Austria), instanța de trimitere, acestea arată, pe de o parte, că, întrucât Republica Irlanda și Comisia Europeană nu au fost informate cu privire la adoptarea KoPl-G în temeiul articolului 3 alineatul (4) litera (b) și al articolului 3 alineatul (5) din Directiva 2000/31, nu li se poate opune această lege. Pe de altă parte, obligațiile instituite prin legea menționată ar fi disproporționate și incompatibile cu libera circulație a serviciilor și cu „principiul țării de origine” prevăzut de Directiva 2000/31, precum și, în ceea ce privește serviciile de platforme de partajare a materialelor video, de Directiva 2010/13.
- 21 În această privință, în primul rând, instanța menționată arată că recursurile ridică problema dacă KoPl-G sau obligațiile pe care le impune furnizorilor de servicii constituie măsuri luate în privința unui „anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31. Aceasta arată că are îndoieli cu privire la aspectul menționat în măsura în care dispozițiile KoPl-G sunt generale și abstracte și impun furnizorilor de servicii ale societății informaționale obligații generale aplicabile în lipsa oricărui act individual și concret.
- 22 În al doilea rând, în ipoteza în care condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (4) litera (a) din Directiva 2000/31 ar fi îndeplinite, instanța menționată ridică problema interpretării articolului 3 alineatul (5) din această directivă pentru a stabili dacă KoPl-G este opozabilă reclamantelor din litigiul principal chiar dacă nu a fost notificată.
- 23 În al treilea rând, tot în ipoteza în care obligațiile impuse de KoPl-G furnizorilor de servicii de platformă de comunicare ar trebui calificate drept măsuri luate cu privire la un „anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, aceeași instanță ridică problema dacă obligațiile menționate, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute la articolul 3 alineatul (4) litera (a) din această directivă, se aplică, în principiu, serviciilor furnizate de reclamantele din litigiul principal în calitate de furnizori de servicii de platforme de comunicare. Dacă este cazul, ar fi necesar atunci să se stabilească, în ceea ce privește furnizorii de servicii de platformă de partajare a materialelor video, în sensul articolului 1 litera (aa) din Directiva 2010/13, dacă principiul controlului în statul membru de origine, care se aplică și în cadrul acestei directive în temeiul articolului 28a alineatul (1) din aceasta, care face trimitere la articolul 3 din Directiva 2000/31, se opune ca obligațiile impuse de KoPl-G furnizorilor de servicii stabiliți pe teritoriul unui alt stat membru să se aplice conținuturilor acestor platforme atunci când nu este vorba nici despre programe, nici despre materiale video create de utilizatori.
- 24 În aceste condiții, Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 3 alineatul (4) litera (a) punctul (ii) din Directiva 2000/31/CE trebuie să fie interpretat în sensul că noțiunea de «măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale» poate include de asemenea măsuri legale care se referă la o categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale (precum «platformele de comunicare») sau, pentru existența unei măsuri în sensul acestei dispoziții, este necesar ca o decizie să fie luată în legătură cu un caz concret (de exemplu cu privire la o platformă de comunicare determinată nominal)?

- 2) Articolul 3 alineatul (5) din Directiva 2000/31 trebuie să fie interpretat în sensul că, în cazuri de urgență, omiterea notificării (*a posteriori*) a unor asemenea măsuri «în cel mai scurt timp posibil» Comisiei și statului membru pe care este stabilit furnizorul, astfel cum prevede această dispoziție, antrenează, după expirarea unui termen suficient pentru efectuarea notificării (*a posteriori*), inaplicabilitatea acestor măsuri unui anumit serviciu?
- 3) Articolul 28a alineatul (1) din [Directiva 2010/13] se opune aplicării unor măsuri în sensul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, care nu se referă nici la programele, nici la materialele video generate de utilizatori furnizate pe o platformă de partajare a materialelor video?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 25 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că măsuri generale și abstracte care vizează o categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale și care se aplică fără distincție oricărui furnizor al acestei categorii de servicii intră în sfera noțiunii de „măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul acestei dispoziții.
- 26 În această privință trebuie amintit că, pentru interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii ai cărei termeni nu se referă în mod expres la dreptul național, este necesar, conform jurisprudenței constante a Curții, să se țină seama nu numai de modul de redactare a acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea din 15 septembrie 2022, *Fédération des entreprises de la beauté*, C-4/21, EU:C:2022:681, punctul 47 și jurisprudența citată).
- 27 În primul rând, în ceea ce privește modul de redactare a articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, trebuie constatat că această dispoziție se referă la un „anumit serviciu al societății informaționale”. Utilizarea singularului și a adjectivului „anumit” tinde să indice că serviciul astfel vizat trebuie înțeles ca un serviciu individualizat, furnizat de unul sau de mai mulți furnizori de servicii, și că, în consecință, statele membre nu pot adopta, în temeiul acestui articol 3 alineatul (4), măsuri generale și abstracte care vizează o categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale și care se aplică fără deosebire oricărui furnizor al acestei categorii de servicii.
- 28 Împrejurarea că noțiunea de „măsuri” poate include o gamă largă de măsuri adoptate de statele membre nu repune în discuție această apreciere.
- 29 Astfel, recurgând la un asemenea termen larg și general, legiuitorul Uniunii Europene a lăsat la discreția statelor membre natura și forma măsurilor pe care le pot adopta în temeiul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31. În schimb, recurgerea la acest termen nu prejudică în niciun fel substanța și conținutul material al acestor măsuri.
- 30 În al doilea rând, contextul în care se înscrie acest articol și în special condițiile procedurale prevăzute la articolul 3 alineatul (4) litera (b) menționat confirmă o astfel de interpretare.

- 31 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 3 alineatul (4) din această directivă, statele membre pot adopta măsuri derogatorii de la principiul liberei circulații a serviciilor societății informaționale în cazul unui anumit serviciu al societății informaționale care se încadrează în domeniul coordonat, cu două condiții cumulative (Hotărârea din 19 decembrie 2019, Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, punctul 83).
- 32 Pe de o parte, în conformitate cu articolul 3 alineatul (4) litera (a) din Directiva 2000/31, măsura restrictivă în cauză trebuie să fie necesară pentru a garanta ordinea publică, protecția sănătății publice, securitatea publică sau protecția consumatorilor, să fie luată împotriva unui serviciu al societății informaționale care aduce efectiv atingere acestor obiective sau prezintă un risc serios și grav de prejudiciere a acestora din urmă și, în sfârșit, să fie proporțională cu obiectivele menționate.
- 33 Pe de altă parte, articolul 3 alineatul (4) litera (b) din această directivă prevede că statul membru în cauză trebuie nu numai ca, înainte de a lua măsurile respective și fără a aduce atingere procedurilor judiciare, inclusiv procedurilor preliminare și acțiunilor desfășurate în cadrul anchetei penale, să fi cerut statului membru pe teritoriul căruia este stabilit furnizorul serviciului în cauză să ia măsuri, iar acesta din urmă să nu le fi luat sau cele pe care le-a luat să nu fi fost suficiente, ci și să fi notificat Comisiei și respectivului stat membru intenția sa de a lua măsurile restrictive în cauză.
- 34 Condiția enunțată la punctul anterior tinde să confirme că statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre prin adoptarea unor măsuri cu caracter general și abstract care vizează o anumită categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale.
- 35 Astfel, prin obligarea statelor membre în care este furnizat un serviciu al societății informaționale care doresc, în calitate de state membre de destinație a acestui serviciu, să adopte măsuri în temeiul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31 să solicite statului membru de origine a serviciului menționat, cu alte cuvinte statului membru pe teritoriul căruia este stabilit furnizorul aceluiasi serviciu, să ia măsuri, această dispoziție presupune ca furnizorii și, în consecință, statele membre în cauză să poată fi identificate.
- 36 Or, dacă statele membre ar fi autorizate să restrângă libera circulație a serviciilor societății informaționale prin intermediul unor măsuri cu caracter general și abstract care se aplică fără distincție oricărui furnizor al unei categorii de astfel de servicii, o asemenea identificare ar fi, dacă nu imposibilă, cel puțin excesiv de dificilă, astfel încât statele membre nu ar fi în măsură să respecte o asemenea condiție procedurală.
- 37 În plus, astfel cum a subliniat domnul avocat general la punctul 68 din concluzii, dacă articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31 ar trebui interpretat în sensul că include măsuri cu caracter general și abstract care se aplică fără distincție oricărui furnizor al unei categorii de servicii ale societății informaționale, atunci notificarea prealabilă prevăzută la articolul 3 alineatul (4) litera (b) a doua liniuță din această directivă ar putea să se adauge la cea impusă de Directiva 2015/1535.
- 38 Astfel, această din urmă directivă impune în esență ca statele membre să notifice Comisiei orice proiect de reglementare tehnică ale cărei norme cu privire la servicii includ cerințe de natură generală referitoare la accesul la activitățile de servicii ale societății informaționale și la exercitarea acestora.

- 39 În al treilea rând, interpretarea noțiunii de „măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale”, vizată la articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, în sensul că statele membre pot adopta măsuri cu caracter general și abstract care se aplică fără distincție oricărui furnizor al unei categorii de servicii ale societății informaționale ar repune în discuție principiul controlului în statul membru de origine pe care se întemeiază această directivă și obiectivul bunei funcționări a pieței interne urmărit de aceasta.
- 40 În această privință, trebuie amintit că articolul 3 din Directiva 2000/31 este o dispoziție centrală în economia și în sistemul instituit prin această directivă, în măsura în care consacră acest principiu, care este de asemenea menționat în considerentul (22) al acestei directive, care enunță că „controlul serviciilor societății informaționale trebuie să se facă la sursa activității”.
- 41 Astfel, în temeiul acestui articol 3 alineatul (1), fiecare stat membru garantează că serviciile societății informaționale prestate de un furnizor de servicii stabilit pe teritoriul său respectă dispozițiile de drept intern aplicabile în statul membru în cauză și relevante pentru domeniul coordonat. Articolul 3 alineatul (2) menționat precizează că statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre invocând motive relevante pentru domeniul coordonat.
- 42 Directiva 2000/31 se întemeiază astfel pe aplicarea principiilor controlului în statul membru de origine și al recunoașterii reciproce, astfel încât, în cadrul domeniului coordonat definit la articolul 2 litera (h) din această directivă, serviciile societății informaționale sunt reglementate numai în statul membru pe teritoriul căruia sunt stabiliți furnizorii acestor servicii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 octombrie 2011, eDate Advertising și alții, C-509/09 și C-161/10, EU:C:2011:685, punctele 56-59).
- 43 În consecință, pe de o parte, revine fiecărui stat membru, în calitate de stat membru de origine a serviciilor societății informaționale, sarcina de a reglementa aceste servicii și, în acest temei, de a proteja obiectivele de interes general menționate la articolul 3 alineatul (4) litera (a) punctul (i) din Directiva 2000/31.
- 44 Pe de altă parte, în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, revine fiecărui stat membru, în calitate de stat membru de destinație a serviciilor societății informaționale, sarcina de a nu restrânge libera circulație a acestor servicii impunând respectarea unor obligații suplimentare, care țin de domeniul coordonat, pe care le-ar fi adoptat.
- 45 În aceste condiții, astfel cum reiese din considerentul (24) al Directivei 2000/31, legiuitorul Uniunii a considerat legitim, în pofida „principiului controlului la sursă al serviciilor societății informaționale”, o altă expresie a principiului controlului în statul membru de origine prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din această directivă, ca statele membre să poată, în condițiile prevăzute de directiva menționată, să adopte măsuri de limitare a liberei circulații a serviciilor societății informaționale.
- 46 Articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31 permite astfel, în anumite condiții, unui stat membru în care este furnizat un serviciu al societății informaționale să deroge de la principiul liberei circulații a serviciilor societății informaționale.

- 47 Totuși, interpretarea acestei dispoziții ca autorizând statele membre să adopte măsuri cu caracter general și abstract care să se aplice fără distincție oricărui furnizor al unei categorii de servicii ale societății informaționale ar repune în discuție principiul controlului în statul membru de origine enunțat la acest articol 3 alineatul (1).
- 48 Astfel, principiul controlului în statul membru de origine determină o repartizare a competenței de reglementare între statul membru de origine al unui furnizor de servicii ale societății informaționale și statul membru în care este furnizat serviciul vizat, și anume statul membru de destinație.
- 49 Or, autorizarea celui de al doilea stat membru să adopte, în temeiul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, măsuri cu caracter general și abstract care se aplică fără distincție oricărui furnizor al unei categorii de astfel de servicii, indiferent dacă este sau nu este stabilit în acest din urmă stat membru, ar aduce atingere competenței de reglementare a primului stat membru și ar avea ca efect supunerea acestor furnizori atât legislației statului membru de origine, cât și celei a statului sau statelor membre de destinație.
- 50 Reiese însă din considerentul (22) al Directivei 2000/31 că, astfel cum s-a amintit la punctul 40 din prezenta hotărâre, în sistemul instituit prin această directivă, legiuitorul Uniunii a prevăzut ca controlul serviciilor societății informaționale să se facă la sursa activității, cu alte cuvinte de către statul membru de stabilire a furnizorului de servicii, cu triplul obiectiv de a asigura o protecție eficientă a obiectivelor de interes general, de a îmbunătăți încrederea reciprocă între statele membre, precum și de a asigura în mod eficient libera prestare a serviciilor și securitatea juridică pentru furnizori și beneficiarii lor.
- 51 În consecință, prin repunerea în discuție a principiului controlului în statul membru de origine prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2000/31, interpretarea acestui articol 3 alineatul (4) enunțată la punctul 47 din prezenta hotărâre ar aduce atingere sistemului și obiectivelor directivei menționate.
- 52 După cum a subliniat Comisia, posibilitatea de a deroga de la principiul liberei circulații a serviciilor societății informaționale, prevăzută la articolul 3 alineatul (4) din directiva menționată, nu a fost concepută pentru a permite statelor membre să adopte măsuri generale și abstracte prin care se urmărește reglementarea unei categorii de furnizori de servicii ale societății informaționale în ansamblul său, chiar dacă astfel de măsuri ar combate conținuturi care aduc atingere în mod grav obiectivelor enunțate la articolul 3 alineatul (4) litera (a) punctul (i) din aceeași directivă.
- 53 Pe de altă parte, a permite statului membru de destinație să adopte măsuri generale și abstracte prin care se urmărește reglementarea prestării de servicii ale societății informaționale de către furnizorii care nu sunt stabiliți pe teritoriul său ar submina încrederea reciprocă dintre statele membre și ar fi în contradicție cu principiul recunoașterii reciproce pe care, astfel cum s-a amintit la punctul 42 din prezenta hotărâre, se întemeiază Directiva 2000/31.
- 54 În plus, tot în ceea ce privește o interpretare teleologică a articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31 și a noțiunii de „măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale”, rezultă din articolul 1 alineatul (1) și din articolul 3 alineatul (2) din această directivă, interpretate în lumina considerentului (8) al acesteia, că obiectivul directivei menționate este de a contribui la buna funcționare a pieței interne prin asigurarea liberei circulații a serviciilor societății informaționale între statele membre.

- 55 Din această perspectivă, după cum reiese din considerentele (5) și (6) ale aceleiași directive, aceasta urmărește să elimine obstacolele juridice din calea bunei funcționări a pieței interne, și anume obstacolele care constau în divergența legislațiilor, precum și în incertitudinea juridică a regimurilor naționale aplicabile acestor servicii.
- 56 Or, a permite statelor membre să adopte, în temeiul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, măsuri cu caracter general și abstract care vizează o categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale și care se aplică fără distincție oricărui furnizor al acestei categorii de servicii ar însemna *in fine* ca furnizorii de servicii în cauză să fie supuși unor legislații diferite și, prin urmare, să reintroducă obstacolele juridice în calea liberei prestări pe care această directivă urmărește să le elimine.
- 57 În sfârșit, trebuie amintit că obiectivul Directivei 2000/31 de a asigura libera circulație a serviciilor societății informaționale între statele membre este urmărit prin intermediul unui mecanism de control al măsurilor susceptibile să îi aducă atingere, permițând atât Comisiei, cât și statului membru pe teritoriul căruia este stabilit prestatorul serviciului societății informaționale să se asigure că aceste măsuri sunt necesare din motive imperative de interes general (Hotărârea din 19 decembrie 2019, Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, punctul 91).
- 58 Cu toate acestea, a considera că măsurile cu caracter general și abstract care vizează o anumită categorie descrisă în termeni generali de servicii ale societății informaționale nu intră în sfera noțiunii de „măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31, nu are ca efect sustragerea unor astfel de măsuri de la acest mecanism de control.
- 59 Dimpotrivă, o astfel de interpretare are drept consecință faptul că statele membre nu sunt, în principiu, autorizate să adopte astfel de măsuri, astfel încât verificarea faptului că măsurile respective sunt necesare pentru a îndeplini motive imperative de interes general nici măcar nu este necesară.
- 60 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că măsurile generale și abstracte care vizează o categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale și care se aplică fără distincție oricărui furnizor al acestei categorii de servicii nu intră în sfera noțiunii de „măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul acestei dispoziții.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 61 Din decizia de trimitere, astfel cum a fost rezumată la punctele 22 și 23 din prezenta hotărâre, reiese că instanța de trimitere adresează a doua și a treia întrebare numai în ipoteza în care Curtea ar aprecia că trebuie să răspundă afirmativ la prima întrebare.
- 62 Or, astfel cum s-a concluzionat la punctul 60 din prezenta hotărâre, această primă întrebare necesită un răspuns negativ.
- 63 Rezultă că, ținând seama de răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 64 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă

trebuie interpretat în sensul că

măsurile generale și abstracte care vizează o categorie descrisă în termeni generali de anumite servicii ale societății informaționale și care se aplică fără distincție oricărui furnizor al acestei categorii de servicii nu intră în sfera noțiunii de „măsuri luate împotriva unui anumit serviciu al societății informaționale”, în sensul acestei dispoziții.

Semnături